

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE

Župančičeva ulica 3, 1000 Ljubljana

T: 01 369 53 42
F: 01 369 57 83
E: gp.mp@gov.si
www.mp.gov.si

Državni zbor Republike Slovenije
mag. Dejan Židan, predsednik

gp@dz-rs.si

Številka: 001-1/2020/94
Datum: 18. 2. 2020

Zadeva: **Odgovor na pisno poslansko vprašanje mag. Branka Grimsa v zvezi s sodbo Okrožnega sodišča v Ljubljani, po kateri enkratno brezplačen prevoz migrantov čez mejo ali po državi ni kazniv**
Zveza: vaš dopis št. 020-07/20-127/2 z dne 23. 1. 2020

Spoštovani,

priloženo vam pošiljamo odgovor na pisno poslansko vprašanje mag. Branka Grimsa v zvezi s sodbo Okrožnega sodišča v Ljubljani, po kateri enkratno brezplačen prevoz migrantov čez mejo ali po državi ni kazniv, in sicer v delu, ki sodi v pristojnost Ministrstva za pravosodje.

Lepo pozdravljeni,

Andreja Katič
ministrica

Priloga: kot v besedilu.

V vednost:
Ministrstvo za notranje zadeve: gp.mnz@gov.si

ODGOVOR NA PISNO POSLANSKO VPRAŠANJE
mag. Branka Grimsa

v zvezi s sodbo Okrožnega sodišča v Ljubljani, po kateri enkratni brezplačen prevoz migrantov čez mejo ali po državi ni kazniv

Dne 22. 1. 2020 ste na ministra za notranje zadeve in name naslovili pisno poslansko vprašanje v zvezi s sodbo Okrožnega sodišča v Ljubljani, po kateri enkratni brezplačen prevoz migrantov čez mejo ali po državi ni kazniv, na katerega v nadaljevanju podajam odgovor, v delu, ki sodi v pristojnost Ministrstva za pravosodje.

Uvodoma pojasnjam, da kaznivo dejanje po tretjem odstavku 308. člena Kazenskega zakonika¹ (v nadaljevanju KZ-1), ki določa kaznivo dejanje prepovedanega prehajanja meje ali ozemlja države, vsebuje več izvršitvenih oblik, pri katerih ne gre za kumulativni pogoj »ukvarjanja« s prepovedano dejavnostjo in »plačila« za prepovedano dejavnost, kot bi lahko izhajalo iz vaših uvodnih povzetkov oziroma navajanj dejanskega stanja, obrazložitev sodišča in obravnavane zakonske določbe. Kaznivo dejanje po tretjem odstavku 308. člena KZ-1 namreč stori tisti, ki se ukvarja s tem, da tujce, ki nimajo dovoljenja za vstop v Republiko Slovenijo ali prebivanje v njej, nezakonito spravlja na njeno ozemlje, jih po njem prevaža ali jim pomaga pri skrivanju, **ali** kdor enega ali več takih tujcev za plačilo nezakonito spravi čez mejo ali ozemlje države ali omogoči nezakonito prebivanje na njem.

Glede na vaša vprašanja in ocene na podlagi sodbe Okrožnega sodišča v Ljubljani poudarjam, da tudi enkratna omogočitev ali pomoč tujcu, da nezakonito vstopi, potuje v tranzitu ali prebiva na ozemlju Republike Slovenije v skladu s slovensko zakonodajo ni dovoljena in je posledično lahko tudi ustrezno sankcionirana. Zakon o tujcih² (v nadaljevanju ZTuj-2) namreč v 146. členu določa prekrške z obravnavanega področja:

- v skladu s prvim odstavkom 146. člena ZTuj-2 se z globo od 2.000 do 4.500 evrov kaznuje za prekršek posameznik, ki omogoči ali pomaga tujcu, da vstopi, potuje v tranzitu ali prebiva na ozemlju Republike Slovenije v nasprotju s prvim ali drugim odstavkom 15. člena ZTuj-2;
- v skladu z drugim odstavkom 146. člena ZHTuj-1 se z globo od 2.000 do 4.500 evrov kaznuje za prekršek posameznik, ki drugemu omogoči ali pomaga, da tujec vstopi, potuje v tranzitu ali prebiva na ozemlju Republike Slovenije v nasprotju s prvim ali drugim odstavkom 15. člena ZTuj-2;
- v skladu s tretjim odstavkom 146. člena ZTuj-2 se z globo od 3.000 do 15.000 evrov kaznuje za prekršek pravna oseba, ki stori prekršek iz zgornji dveh alinej;
- v skladu s četrtem odstavkom 146. člena ZTuj-2 se z globo od 1.000 do 4.000 evrov kaznuje za prekršek odgovorna oseba pravne osebe, ki stori prekršek iz zgornje prve ali druge alineje.
- Iz navedenega izhaja, da je enkratna omogočitev ali pomoč enemu tujcu, da nezakonito vstopi, potuje v tranzitu ali prebiva na ozemlju Republike Slovenije določena kot prekršek, za katerega se ne zahteva niti ukvarjanje s tako dejavnostjo in niti plačljivost le-te. Če bi bilo ravnanje z enakim opisom hkrati določeno še kot kaznivo dejanje, bi bilo tako stanje v nasprotju z Ustavo Republike Slovenije.

¹ Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 54/15, 6/16 – popr., 38/16 in 27/17.

² Uradni list RS, št. 1/18 – uradno prečiščeno besedilo, 9/18 – popravek in 62/19 – odločba US RS.

V zvezi z navedenim je Ustavno sodišče Republike Slovenije namreč že v več odločbah³ presodilo, da KZ-1 ni v skladu z Ustavo Republike Slovenije⁴, če se zakonski znaki kaznivega dejanja popolnoma prekrivajo z zakonskimi znaki prekrška. Ustavno sodišče Republike Slovenije tako stanje opredeli kot anomijo pravnega reda, ki je v nasprotju z načelom pravne države iz 2. člena Ustave Republike Slovenije in posega v načelo zakonitosti v kazenskem pravu iz 28. člena Ustave Republike Slovenije.

Ob tem velja tudi opozoriti, da je potrebno opredelitve prekrškov in kaznivih dejanj z določenega področja razvrščati v skladu z načelom »ultima ratio«, ki velja za določanje kaznivih dejanj. Torej je treba kazniva ravnanja določati kot prekrške ali kot kazniva dejanja glede na njihovo nevarnost in pravno zavarovano dobrino ter glede na vprašanje, ali določeno ravnanje pomeni le kršitev predpisa (prekršek) ali pa ima že posledice za pravno zavarovano dobrino v obliki ogrožitve ali poškodbe (kaznivo dejanje).⁵

Nadalje pojasnjujem, da so določbe 146. člena ZTuj-2 in 308. člena KZ-1 oblikovane tudi ob upoštevanju določb Direktive Sveta 2002/90/ES z dne 28. 11. 2001 o opredelitvi pomoči pri nedovoljenem vstopu, tranzitu in prebivanju⁶ (v nadaljevanju Direktiva 2002/90/ES).

Direktiva 2002/90/ES v 1. členu določa obveznost držav članic, da sprejmejo ustrezne sankcije za vsako osebo, ki namenoma pomaga drugi osebi, ki ni državljan države članice, da vstopi ali v tranzitu prečka ozemlje države članice, pri čemer krši zakone te države o vstopu oziroma tranzitu tujcev, ter za vsako osebo, ki zaradi dobička pomaga drugi osebi, ki ni državljan države članice, da prebiva na ozemlju države članice, pri čemer krši zakone te države o prebivanju tujcev.

Glede na to, da ZTuj-2 v 146. členu določa prekršek za enkratno dejanje v zvezi z enim tujcem brez dodatnih pogojev »ukvarjanja« ali »plačila«, ocenjujem, da je to »ustrezna sankcija«, ki jo kot obveznost držav članic za tako dejanje predpisuje Direktiva 2002/90/ES.

»Ukvarjanje« v tretjem odstavku 308. člena KZ-1 torej predstavlja razlikovalni znak od prekrškov, določenih v ZTuj-2, in (med drugim) pomeni, da je storilec nezakonito v Slovenijo spravil po enega človeka ali več ljudi vsaj več kot enkrat. Tudi ob enkratnem spravljanju drugih oseb čez državno mejo je v določenih konkretnih primerih mogoče sklepati, da se storilec s tem ukvarja, če so podane ustrezne okoliščine za tako sklepanje (na primer dogovor z drugimi osebami za nadaljnje prestopanje meje, načrti, priprava, skriti prostor v vozilu).

Pred sprejemom in uveljavitvijo novele KZ-1E⁷ se je z enako kaznijo po tretjem odstavku 308. člena KZ-1 kaznoval tudi tisti, ki je dva ali več takih tujcev za plačilo nezakonito spravil čez mejo ali ozemlje države. V tem delu določba ni bila skladna z zahtevami Direktive 2002/90/ES, saj ta zahteva sankcioniranje storilca, ki zaradi dobička pomaga drugi osebi (torej vsaj eni osebi), ki ni državljan države članice, da prebiva na ozemlju države članice, pri čemer krši zakone te države o prebivanju tujcev. Ker z znakom »plačila« ali »koristoljubnosti« v zvezi z enim tujcem tudi ZTuj-2 ne določa ustreznega prekrška, je bilo treba tretji odstavek 308. člena KZ-1 v tem delu spremeniti in dopolniti tako, da je v sedaj veljavnem besedilu tretjega odstavka 308. člena KZ-1 ob zakonskem znaku »za plačilo« kaznivo dejanje podano že ob nezakonitem spravljanju

³ Na primer: odločbi Ustavnega sodišča Republike Slovenije, št. U-I-88/07 z dne 8. 1. 2009 in št. U-I-134/11 z dne 11. 7. 2013.

⁴ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121, 140, 143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90, 97, 99 in 75/16 – UZ70a.

⁵ Podrobneje o tem tudi Ustavno sodišče Republike Slovenije v odločbah iz 3. opombe.

⁶ UL L 328/17 z dne 5. 12. 2002.

⁷ Uradni list RS, št. 27/17.

enega tujca čez mejo in da je kaznivo tudi omogočanje nezakonitega prebivanja na ozemlju Slovenije za plačilo.

Iz navedenega izhaja, da odločitev sodišč v posameznih konkretnih primerih ni mogoče ocenjevati zgolj na podlagi okoliščin, ki so znane v javnosti, saj je odločitev sodišča odvisna od vseh okoliščin v določenem primeru. Ob tem tudi ugotavljam, da navajate izseke iz obrazložitve sodbe Okrožnega sodišča v Ljubljani in nato izvajate zaključke, ki so nasprotni obrazložitvam sodišča, ki ste jih sami izpostavili. Sodišče naj bi zapisalo: »... Kdor se ukvarja s spravljanjem ... tujcev čez mejo, stori kaznivo dejanje, četudi tega ne počne za plačilo (pač pa morebiti iz svetovnonazorskega prepričanja)...«. Na podlagi navedenega me nato sprašujete, kaj menim o takem jasnem navodilu osebam, ki prevažajo migrante, da to lahko neomejeno počnejo in se sklicujejo na svetovnonazorsko prepričanje, kar je popolnoma nasprotno temu, kar ste sami povzeli kot del obrazložitve sodbe Okrožnega sodišča v Ljubljani.

Glede na vse navedeno ocenjujem, da je slovenski pravni red skladen z zahtevami pravnega reda Evropske unije na obravnavanem področju. Kot ustrezno ocenjujem ureditev, da sta najblažji obliki obravnavanih dejanj (torej nezakonit vstop tujca na ozemlje Republike Slovenije in enkratno omogočanje nezakonitega vstopa brez plačila) določeni kot prekrška s sorazmerno visokimi predvidenimi globami, vsa ostala težja ravnanja pa kot kazniva dejanja. Ob tem zaključno poudarjam, da »navodila prevoznikom« in »opozorila slovenskim državljanom«, ki jih izpostavljate v vprašanjih, ne držijo niti na podlagi izsekov iz obrazložitve sodbe, ki ste jih sami navedli, in niti na podlagi dejstva, da na obravnavanem področju poleg kazensko-pravnega sankcioniranja poznamo tudi ureditev prekrškov v področni zakonodaji kot kaznovalno-pravni odziv.